

Stosunek do rządu w ostatniej dekadzie października

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od poprzedniego pomiaru realizowanego na przełomie września i października notowania rządu we wszystkich aspektach, o które pytamy, znacznie się pogorszyły¹.

POPARCIE DLA RZĄDU

W stosunku do poprzedniego badania wyraźnie wzrosła liczba przeciwników rządu, do których zalicza się obecnie ponad dwie piąte Polaków (43%, wzrost o 9 punktów procentowych), a tym samym stali się oni bardziej liczni niż jego zwolennicy, stanowiący teraz jedną trzecią badanych (33%, spadek o 5 punktów). Od poprzedniego badania ubyło osób wyrażających w tej kwestii obojętność (z 25% do 20%). Są to pierwsze tak złe notowania rządu od czasu objęcia władzy przez Prawo i Sprawiedliwość po wyborach w 2015 roku.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019			2020									
	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2
	w procentach												
Zwolennicy	41	43	42	41	41	42	44	41	40	41	39	38	33
Przeciwnicy	29	26	29	29	28	27	32	33	34	31	35	34	43
Obojętni	25	28	25	26	27	28	20	22	23	24	22	25	20
Trudno powiedzieć	5	3	4	4	4	3	4	4	3	4	3	3	4

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (365) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

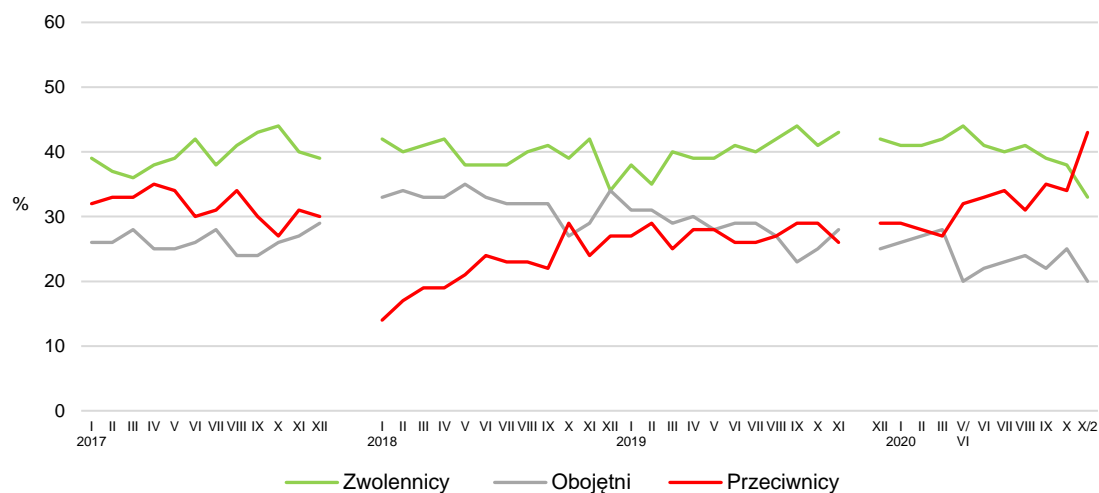
– wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),

– wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,

– samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 19 do 29 października 2020 roku na próbie liczącej 1040 osób (w tym: 49,7% metodą CAPI, 35,1% – CATI i 15,2% – CAWI).

RYS. 1. Stosunek do rządu

Do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W większości analizowanych grup społeczno-demograficznych przeciwnicy rządu są bardziej liczni od zwolenników. Nastawienie do obecnego gabinetu w największym stopniu zależy od politycznych i światopoglądowych cech badanych. Do zwolenników rządu Mateusza Morawieckiego niemal powszechnie zaliczają się potencjalni wyborcy Zjednoczonej Prawicy. Zwolennicy wyraźnie przeważają nad przeciwnikami także wśród osób o poglądach prawicowych, zaangażowanych w praktyki religijne, zwłaszcza uczestniczących w nich kilka razy w tygodniu, najstarszych (65+), mających wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (w tym również rolników) oraz uzyskujących niskie dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (od 1000 zł do 1499 zł). Przeciwnicy gabinetu Mateusza Morawieckiego to zauważalnie częściej niż przeciętnie zwolennicy uwzględnionych w analizie ugrupowań opozycyjnych, szczególnie Lewicy i Koalicji Obywatelskiej, ludzie identyfikujący się z lewicą, nieuczestniczący w praktykach religijnych, a także badani w wieku 18–34 lata, mieszkający w największych miastach, mający wyższe wykształcenie, kadra kierownicza i specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi, technicy i średni personel, prywatni przedsiębiorcy oraz uzyskujący najwyższe dochody *per capita* (3000 zł i więcej) – zob. tabelę 2 i tabelę aneksową 1.

TABELA 2

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Stosunek do rządu			
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	91	2	8	0
Koalicja Obywatelska	7	85	7	1
Lewica	4	90	6	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	10	75	15	0
Polska 2050	12	72	16	0

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

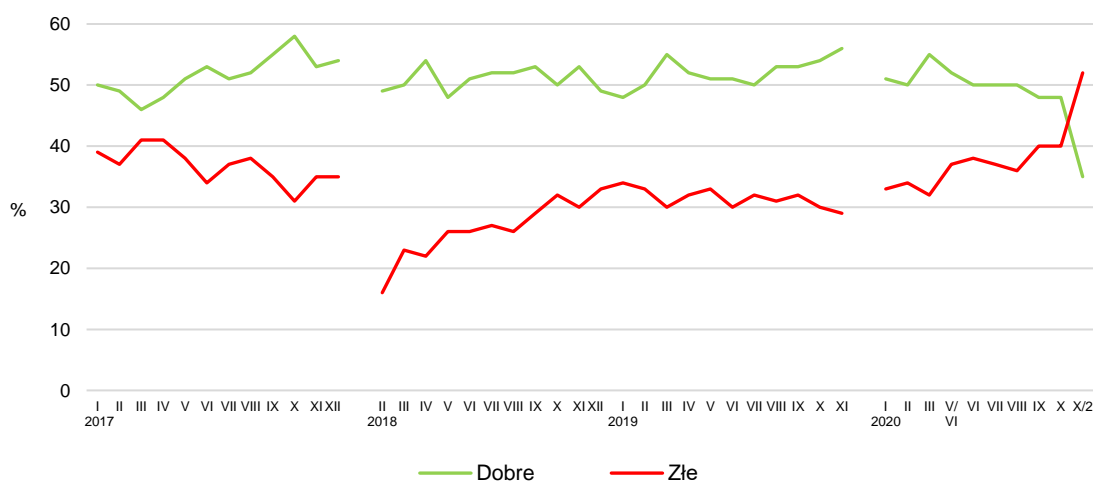
W porównaniu z badaniem z przełomu września i października znacznie pogorszyło się postrzeganie wyników działalności rządu, co do których ponad połowa respondentów odnosi się obecnie z dezaprobatą (52%, wzrost o 12 punktów procentowych), a pozytywnie ocenia je więcej niż jedna trzecia (35%, spadek o 13 punktów). Są to najbardziej krytyczne oceny pracy rządu Zjednoczonej Prawicy od objęcia przez nią władzy.

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2019			2020										
	IX	X	XI	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	
	w procentach													
Dobrze	53	54	56	51	50	55	52	50	50	50	48	48	35	
Źle	32	30	29	33	34	32	37	38	37	36	40	40	52	
Trudno powiedzieć	15	16	15	16	16	13	11	12	13	14	13	12	12	

CBOS

RYS. 2. Oceny wyników działalności rządu

Do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od lutego 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczył drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Pozytywnie działalność rządu oceniają niemal wszyscy zwolennicy PiS, a także większość osób identyfikujących się z prawicą. Więcej opinii dobrych niż złych jest wśród badanych zaangażowanych w praktyki religijne, szczególnie uczestniczących w nich kilkakrotnie w tygodniu, najstarszych, najslabiej wykształconych, z gospodarstw domowych o niskich dochodach *per capita*. Z kolei głosy krytyki dominują w potencjalnych elektoratach ugrupowań opozycyjnych, zwłaszcza KO i Lewicy, oraz wśród respondentów o lewicowych poglądach. Są także zauważalnie częstsze niż przeciętnie wśród ludzi nieuczestniczących w praktykach religijnych lub robiących to sporadycznie, młodych – mających od 18 do 34 lat, mieszkańców największych miast, najlepiej wykształconych, kadry

kierowniczej i specjalistów, prywatnych przedsiębiorców, pracowników administracyjno-biurowych oraz uzyskujących wysokie dochody *per capita* – zob. tabelę 4 i tabelę aneksową 2.

TABELA 4

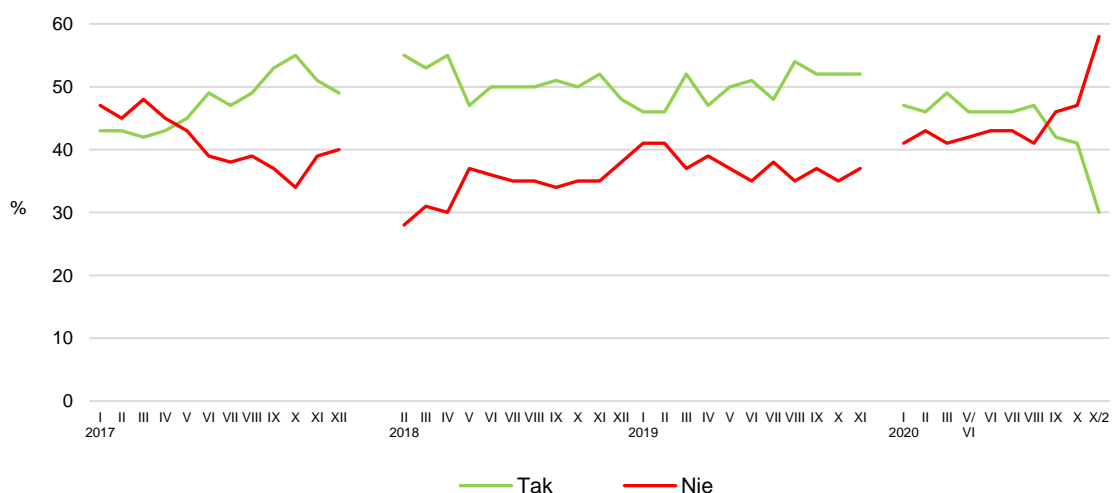
Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	96	2	2
Koalicja Obywatelska	7	91	3
Lewica	2	93	5
Konfederacja Wolność i Niepodległość	10	78	12
Polska 2050	11	89	1

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Od poprzedniego pomiaru z przełomu września i października dużemu pogorszeniu uległy oceny polityki gospodarczej rządu, które teraz są najslabsze na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Niemal sześciu na dziesięciu badanych uważa, że polityka gabinetu Mateusza Morawieckiego nie stwarza szansy poprawy sytuacji gospodarczej (58%, wzrost o 11 punktów procentowych), natomiast przeciwnego zdania jest niespełna jedna trzecia (30%, spadek o 11 punktów).

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od lutego 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczy drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019			2020									
	IX	X	XI	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2
	w procentach												
Tak	52	52	52	47	46	49	46	46	46	47	42	41	30
Nie	37	35	37	41	43	41	42	43	43	41	46	47	58
Trudno powiedzieć	11	13	11	12	11	10	12	11	11	12	12	12	12

Spółeczno-demograficzne zróżnicowania opinii o polityce gospodarczej gabinetu Mateusza Morawieckiego korespondują z tymi, które odnoszą się do ogólnego nastawienia do rządu i całościowej oceny jego działalności. W niemal wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych przeważają opinie negatywne. Poprawę sytuacji gospodarczej wiąże z polityką rządu zdecydowana większość zwolenników Zjednoczonej Prawicy, a także przeważająca część osób o poglądach prawicowych, uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu oraz najstarszych respondentów. Znacznie częstszy niż przeciętnie sceptycyzm wobec polityki gospodarczej gabinetu Mateusza Morawieckiego charakteryzuje potencjalne elektoraty ugrupowań opozycyjnych, badanych identyfikujących się z lewicą, niezaangażowanych religijnie, młodych (poniżej 35. roku życia), mieszkających w największych miastach, mających wyższe wykształcenie, kadre kierowniczą i specjalistów, pracowników administracyjno-biurowych, prywatnych przedsiębiorców oraz uzyskujących najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym – zob. tabelę 6 i tabelę aneksową 3.

TABELA 6

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana/Pani zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	86	7	8
Koalicja Obywatelska	4	93	2
Lewica	2	98	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	9	90	1
Polska 2050	7	88	5

AKCEPTACJA PREMIERA

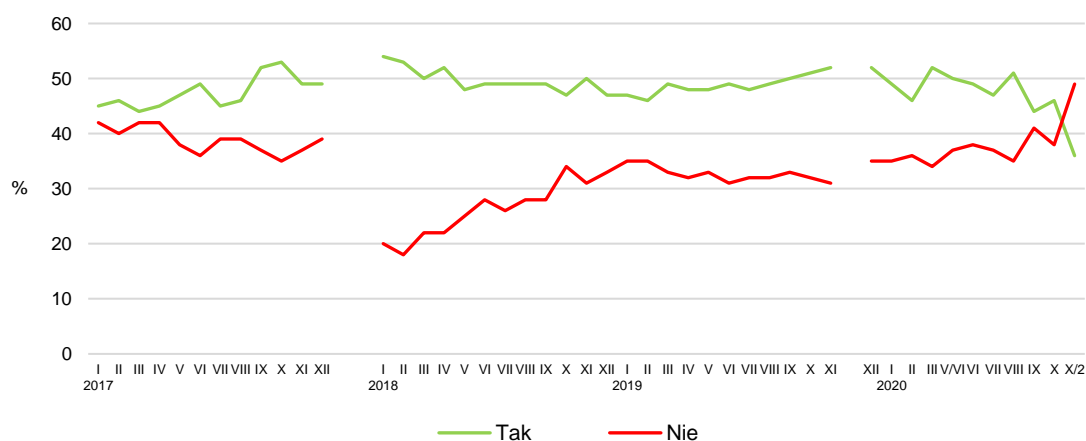
Znacznie gorszy niż na przełomie września i października – i zarazem najgorszy od czasu objęcia władzy przez Zjednoczoną Prawicę – jest społeczny odbiór premiera. Obecnie niemal połowa Polaków wyraża niezadowolony z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki (49%, wzrost odsetka niezadowolonych o 11 punktów procentowych), natomiast ponad jedna trzecia (36%, spadek o 10 punktów) odnosi się do tego z aprobatą.

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2019			2020										
	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	
	w procentach													
Tak	51	52	52	49	46	52	50	49	47	51	44	46	36	
Nie	32	31	35	35	36	34	37	38	37	35	41	38	49	
Trudno powiedzieć	17	17	13	16	17	14	13	13	16	14	15	16	16	

CBOS

RYS. 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?

Do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Oceny premiera są zależne od ogólnego stosunku do rządu i postrzegania jego działalności, a więc podlegają zbliżonym zróżnicowaniom społeczno-demograficznym. Na ogół zadowoleni z szefa rządu są – poza wyborcami PiS – badani o prawicowych poglądach, uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, najstarsi, mający wykształcenie podstawowe, pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych (w tym rolnicy) oraz uzyskujący niskie dochody *per capita* (1000–1499 zł). Wysokim poziomem niezadowolenia wyróżniają się natomiast zwolennicy ugrupowań opozycyjnych, identyfikujący się z lewicą, respondenci mający poniżej 35 lat, mieszkańcy największych miast, najlepiej wykształceni, kadra kierownicza i specjaliści oraz uzyskujący najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym – zob. tabelę 8 i tabelę aneksową 4.

TABELA 8

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	93	4	3
Koalicja Obywatelska	6	87	7
Lewica	4	96	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	10	75	14
Polska 2050	11	81	8

Niniejsze badanie realizowaliśmy w trudnej dla gabinetu Mateusza Morawieckiego sytuacji społeczno-politycznej, ukształtowanej z jednej strony przez gwałtownie rosnącą liczbę zachorowań na COVID-19 i idącą za tym konieczność wprowadzania nowych restrykcji dotyczących funkcjonowania firm i życia codziennego obywateli, a z drugiej – przez wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie niekonstytucyjności aborcji ze względu na ciężkie i nieodwracalne upośledzenie płodu lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, który wywołał liczne protesty społeczne. Najprawdopodobniej oba te czynniki przełożyły się na znaczny spadek notowań rządu, po którym przewagę uzyskali przeciwnicy obecnego gabinetu, badani niezadowoleni z tego, że premierem jest Mateusz Morawiecki, a także źle oceniający wyniki działalności obecnego gabinetu i jego politykę gospodarczą. W konsekwencji, w ostatniej dekadzie października rejestrujemy najgorsze notowania rządu Zjednoczonej Prawicy od czasu objęcia przez nią władzy w roku 2015.

Opracował

Michał Feliksiak